

Musiki Muallim Mektebinden, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Programına

Süleyman Cem ŞAKTANLI¹*

ÖZET

Gönderim: 30/10/2025
Kabul: 16/11/2025
Yayın: 30/11/2025

Bu derleme çalışması Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulması ile Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK'ün direktifleri doğrultusunda başlatılan kültür devrimine ilişkin 1924'te Musiki Muallim Mektebinin kurulmasıyla başlatılan müzik öğretmeni yetiştirme süreci ile 2020 yılında kuruluş çalışmalarına başlanılan Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalında yürütülen müzik öğretmeni yetiştirme süreçlerinin değerlendirilmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışmada her iki müzik öğretmeni yetiştiren kurumun kuruluş ve programları, öğretim kadrosu yapılanması ele alınmıştır. Musiki Muallim Mektebinin kurucu kadrosunun bugünkü adıyla Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrasının üyelerinden oluştuğu, Ankara Devlet Konservatuarının ve günümüzdeki müzik öğretmenliği programlarının bu okulun devamı olduğu, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik öğretmenliği programının da Musiki Muallim Mektebinin devamı olduğu, öğretim programlarının büyük oranda benzerlik taşıdığı, Musiki Muallim Mektebi'nde batı müziği ağırlıklı eğitim yapıldığı, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik öğretmenliği programında Türk müzik öğretmenin bilgi birikim gereksinimleri doğrultusunda Türk müziği ve batı müziği ayrımı yapılmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Musiki Muallim Mektebi, Müzik, Müzik Öğretmeni, Müzik Eğitimi, Müzik Öğretimi

From Musiki Muallim Mektebi (School of Music Teachers) to the Music Teaching Program at the Faculty of Education, Alanya Alaaddin Keykubat University

ABSTRACT

Received: 30/10/2025
Accepted: 16/11/2025
Published: 30/11/2025

This compilation study was carried out in order to evaluate the music teacher training process that started with the establishment of the "Musiki Muallim Mektebi" in 1924 in relation to the cultural revolution that was initiated in line with the directives of the Great Leader Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK with the establishment of the Republic of Turkey, and the music teacher training processes carried out in the Music Education Department of the Fine Arts Education Department of the Faculty of Education of Alanya Alaaddin Keykubat University, whose establishment efforts began in 2020. The study examines the establishment, programs, and faculty structure of both music teacher training institutions. It concludes that the founding Musiki Muallim Mektebi consisted of members of what is now the Presidential Symphony Orchestra. The Ankara State Conservatory and its current music teaching programs are continuations of this school. The Music Teaching Program at the Fine Arts Education Department of the Faculty of Education at Alanya Alaaddin Keykubat University is also a continuation of the Musiki Muallim Mektebi, and that their curricula are largely similar. Education at the Musiki Muallim Mektebi focuses on Western classical music. The Music Teaching Program at the Fine Arts Education Department of the Faculty of Education at Alanya Alaaddin Keykubat University does not distinguish between Turkish and Western classical music, in line with the knowledge needs of Turkish music teachers.

Keywords: Musiki Muallim Mektebi, Music, Music Teacher, Music Education, Music Training

¹ Prof. Dr., Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Türkiye, ORCID 0000-0002-9737-8020

* Sorumlu Yazar: Süleyman Cem ŞAKTANLI, cem.saktanli@alanya.edu.tr

Türkiye Cumhuriyeti'nde müzik öğretmeni yetiştirme süreci 1 Kasım 1924'te Musiki Muallim Mektebi'nin kurulmasıyla başlamıştır. Bu kurum, kuruluş tarihi itibarıyla Cumhuriyet döneminin ilk öğretmen okuludur. "...Ankara'da açılan 4 yıllık "Musiki Muallim Mektebi" bu yolda atılan ilk adım olmuştur. Atatürk bu yeni eğitim kurumu için "Benim okulum" sözünü kullanmıştır." (Başer, vd. 1995, s.35). Bu durum Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK'ün Cumhuriyetin temellerini kurgularken, oluştururken ve geliştirirken eğitim ve müzik eğitiminin Türk insanı için, Türk gençliği için, Türkiye Cumhuriyeti için ne kadar önemli olduğu fikrini taşıdığının göstergesidir.

1. CUMHURİYET VE EĞİTİM

Cumhuriyet daha ilan edilmeden, Kurtuluş Savaşı daha bitmeden ve hatta savaşın en zor zamanlarında bile Meclis hayatın her alanında çalışmalarına devam ediyordu. En önemli konulardan biri de "eğitim" idi. İlk Maarif Kongresinin 16 Temmuz 2021 tarihinde toplanması konunun kurucular tarafından ve özellikle de Atatürk tarafından önemsendiğini bize anlatıyor.

Tarihsel olaylar bakımından, o günün üzerinde durulunca, bu söylevin değeri ve önemi daha iyi belirir: Düşman günlerce önce Uşak ve Bursa üzerinden çok geniş hazırlıklarla saldırıya geçmiş, 8 Temmuz'da Bursa, 13'te Uşak, Gediz, Emet, Tavşanlı ve Afyon düşmüş; 17'de Kütahya, 19'da Eskişehir düşecektir. 16 Temmuz gecesi Mustafa Kemal Paşa, bugünkü Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün bulunduğu binada, Genel Kurmay Başkanlığında, sabah güneş doğuncaya dek, Kütahya Eskişehir cephesinde sürmekte olan kanlı savaşmalardan gelen yazanaklarla, haritalar üzerinde durumu izlemiş; 4 saat sonra kongreyi yeni devletin millî eğitimi üzerindeki düşün, görüş, ilke ve amaçlarını belirten söyleviyle açmıştır (İnan, 1981, s.149).

Bu zorlu şartlarda yapılan çalışmalar Cumhuriyetin ilanı ile hız kazanmıştır. AKYÜZ bu durumu şöyle açıklar; "1923'ten sonra, ülkede, o zamana dek görülenlerle karşılaştırmamayacak kadar önemli siyasal, ekonomik, hukuki, kültürel değişimler gerçekleştirilmiştir. Bu uzun süre çeşitli açılardan alt dönemlere ayrılabilir. Bu ayrım şöyle olabilir: a) Yeniden doğuş ve kuruluş (1923-1946) b) Çok partili hayata geçiş ve sonrası (1946 ve sonrası)" (Akyüz, 2010, s.327). Tevhîd-i Tedrîsât Kânunu'nun 6 Mart 1924 Tarihli 63 Sayılı Resmî Gazetede yayınlanması ile tüm okullar Maarif Vekaletine bağlanmış, ülkede eğitim birliği sağlama yoluna gidilmiştir. Akyüz'ün tespitine göre "yeniden doğuşun" ilk ve en önemli adımı atılmıştır. Tevhîd-i Tedrîsât Kânunu ile Musiki Muallim Mektebinin kuruluşlarının Cumhuriyetin 2. yılına gelmesi bir tesadüf müdür? Yoksa planlı mıdır?

1.1. Cumhuriyet ve Genel Müzik Eğitimi

Tevhîd-i Tedrîsât Kânunu ile okulların programları da hazırlanmaya, yenilenmeye başlandı. İlkokul, ortaokul ve liselerin süreleri yeniden belirlenerek programlarında müzik derslerine yer verildi. Bu durum diğer branş derslerinde olduğu gibi müzik dersi öğretmeni ihtiyacını doğurdu.

İlkokullar için 1924, 1926, 1936 ve bugüne kadar hazırlanan müfredatların hepsinde "müzik dersi" yer almıştır. İlkokulların müzik dersleri sınıf öğretmenleri tarafından yürütülmektedir. Bu bakımdan 1924 Darümuallimin/Darümuallimat, 1927 Köy Muallim Mektepleri programlarından günümüze kadar sınıf öğretmeni yetiştiren tüm kurumların programlarında müzik dersi yer almaktadır. Ancak şu görülmektedir ki ilk yıllarda her sınıfta, içerik bakımından zengin ve çalgı eğitimi destekli yürütülen müzik dersleri sonraları dönemlere ve en son 2018 Sınıf Eğitim Ders Programında bir döneme düşürülmüştür (Şaktanlı, 2002.s.7, 2023). Diğer taraftan

Orta Öğretmen Okulu ortaokullara Türkçe öğretmeni yetiştirmek için ilk defa 1926-1927 öğretim yılında Konya’da iki yıl süreli açılmıştır. Daha sonra 1927-1928 öğretim yılında Ankara’ya taşınmış, Pedagoji Bölümü açılmıştır. 1928-1929 öğretim yılında da Matematik, Fizik ve Tabi Bilimler, Tarih-Coğrafya Bölümleri açılmıştır. (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 1983, s.15,16). Bugünkü Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi o dönemde Konya’da Türkçe öğretmeni yetiştirmeye başlayan Orta Öğretmen Okulunun devamıdır ve eğitim fakültelerinin temelini bu okul oluşturmuştur.

1.2. Atatürk ve Müzik

Musiki Muallim Mektebinin kuruluşunun Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile aynı zamana gelmesinin bir tesadüf olmadığına dair Cumhuriyetimizin kurucusu Ulu Önder Mustafa Kemal ATATÜRK’ün değişik zamanlarda müzik sanatı ile ilgili fikirlerini beyan ettiği konuşmaları incelendiğinde;

İzmir kız öğretmen okulunda bir konuşma (14. 10. 1925);

Hayatta musiki lâzım mıdır?

Hayatta musiki lâzım değildir. Çünkü hayat musikidir. Musiki ile alâkası olmayı mahlûkat insan değildir. Eğer mevzu bahis olan hayat insan hayatı ise musiki behemehal vardır. Musikisiz hayat zaten mevcut olamaz. Musiki hayatın neşesi, ruhu, süruru ve her şeyidir. Yalnız musikinin nev’i şayanı mütaleadır (Atatürk’ün Söylev ve Demeçleri, 2006, S.346).

İzmir Kız Öğretmen Okulunda öğrencilerle yaptığı sohbet sırasında öğrencilerin Atatürk’e sordukları sorulardan bir tanesi de “Hayatta müzik lazım mıdır?” olmuştur. Atatürk öğrencilere; hayatın müzik olduğu sözüyle müziğin, nefes almak gibi, karın doyurmak gibi bir ihtiyaç, hayatın anlamını bulduğumuz, onu anlamlandırdığımız, sözlerin yeterli olamadığında duygularımızı dışa vurabildiğimiz bir sanat olarak tanımlıyor. Müzik hayatın neşesi, ruhu, sevinci ve her şeyidir derken; müzik, duygularımızın aracıdır, ruhsal sağlığımızı dengeler, bizi bir araya getirir ve toplumları dönüştürür. Yaraşır bir müzik türü; dinlenecek müziğin Ulu Önderin fikirlerinden yola çıkarak Türk’e yaraşır bir müzik türü olması gerektiği yorumunu yapabiliriz.

Atatürk, dördüncü dönem dördüncü toplanma yılını açarken (1 Kasım 1934);

Güzel sanatların hepsinde, ulus gençliğinin ne türlü ilerletilmesini istediğinizi bilirim. Bu, yapılmaktadır. Ancak bunda en çabuk en önde götürülmesi gerekli olan Türk musikisidir. Bir ulusun yeni değişikliğinde ölçü, musikide değişikliği alabilmesi, kavrayabilmesidir.

Bugün dinletmeğe yeltenilen musiki yüz ağartacak değerde olmaktan uzaktır. Bunu açıkça bilmeliyiz. Ulusal; ince duyguları, düşünceleri anlatan; yüksek deyişleri, söyleyişleri toplamak, onları bir gün önce, genel son musiki kurallarına göre işlemek gerektir. Ancak; bu güzeyde, Türk ulusal musikisi yükselebilir, evrensel musikide yerini alabilir. (Atatürk’ün Söylev ve Demeçleri, S.395)

Ulu Önder Meclis açılışında yaptığı bu konuşmada değindiği ulus gençliğinin güzel sanatlar alanlarında ilerlemesinin sağlanması için 25 Haziran 1934’te Millî Musiki ve Temsil Akademisi kurulmuştu. Akademinin Atatürk’ün de konuşmasında hedef gösterdiği iki temel amacı vardı;

-Yurtta bilimsel esaslarla ulusal müziği işlemek, yükseltmek ve müzik öğretmeni yetiştirmek...

-Sahne temsiline her dalında ilgili elemanlar yetiştirmek... (İnan, 1981, s.186).

Gazi'nin yukarıda verilen konuşmasında gösterdiği Türk ulusal müziğinin evrensel müzikte yerini alabilmesi hedefi doğrultusunda Kasım 1934'te müzikte ulusal kimlik konusunu görüşmek üzere Musiki Komisyonu oluşturulmuştur. "Komisyon devrin önde gelen müzik adamlarından Veli Kanık, Ahmet Adnan, Cemal Reşit, Necil Kazım, Hasan Ferit, Mahmut Ragıp, Ferhunde Ulvi, Ulvi Cemal, Halil Bedii, Nurullah Şevket, Cevat Memduh ile Talim ve Terbiye Dairesi'nden İhsan, Kazım Nami ve Vedat Nedim Bey'lerden oluşmaktaydı" (Turan, 2020). Komisyonun Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun daha 11. yılında Cumhuriyetin müzik adamı yetiştirmek için yurt dışına gönderdiği, kendi imkanlarıyla yurt dışında eğitime gitmiş ve eğitimlerini tamamlayarak geri dönmüş müzik adamlarından oluşması, bu kadar kısa zamanda ulusal müziğin geleceğini şekillendirebilecek düşünce, bilgi ve sanat gücüne ulaştığının bir göstergesidir.

Uçan (1996) Atatürk'ün Türk müzik inkılabına yönelik karakteristik özelliğini şu şekilde açıklamaktadır: "...Türk müzik inkılabının temelinde "müzikte ulusal öz yapıyı koruyup geliştirerek çağdaşlaşma-evrenselleşme" düşüncesi ve ülküsü yatar. Atatürk'e göre Türk ulusal müziğinin gelişip yükselmesi ve evrensel müzikte yerini alması, ulusal özünü yitirmeksizin çağdaşlaşmasından geçer" (s.101).

2. MUSİKİ MUALLİM MEKTEBİ

Türkiye Cumhuriyeti'nde müzik öğretmeni yetiştiren ilk kurum, Cumhuriyetin ilanından hemen sonra Maarif Vekaleti'nin 1924 yılı bütçesiyle kabul edilen ve 1 Eylül 1924 tarihinde orta dereceli okullara müzik öğretmeni yetiştirmek amacıyla kurulan ve 1 Kasım 1924'te öğretim hayatına giren Musiki Muallim Mektebidir. 1924-25 öğretim yılı bir bakıma okulun deneme yılı olmuş, 1925-26 yılı başında ise hakiki anlamda müzik öğretmeni yetiştiren bir kurum haline gelmiştir. Nitekim okulun talimatnamesi de bu sırada 29 Temmuz 1925'te yayınlanmıştır. (Gazi Üniversitesi [G.Ü.]. 2021).

Dursunoğlu (Akt. Onay. 2020) ortaokullara müzik öğretmeni yetiştirmek için kurulan Musiki Muallim Mektebinden önceki durumu aşağıdaki şekliyle anlatmıştır:

Genç Cumhuriyet Türk Ulusuna yeni bir dünya görüşü getiriyordu. O'nun devrimci anlayışı her bakımdan modern Batı uygarlığına yönelmekti. Bu görüşte Batı musikisinin de büyük bir payı olması gerekiyordu. Bunun da ilk beslenme yeri okullardı. Oysa Osmanlı İmparatorluğu İkinci Meşrutiyetten sonra okullara musiki dersi koymuş olmasına rağmen bu ders için öğretmen yetiştirecek bir okul açmayı düşünmemişti. Musiki öğretmenleri, eski deyimle "Alaylı" olarak yetişiyordu ve okullarda bu öğretmenler kendi bildikleri gibi, kimi alaturka, kimi alafranga bir yol tutmuşlardı. Bunlarda bir kısmı okur-yazar bile değillerdi. Bu dersler o kadar ehliyetsiz ellerde idi ki, daha 1922 de müdürü bulunduğum Erzurum Lisesi'nde böyle bir öğretmen yüzünden, sorumluluğu üstüme alarak musiki dersini ders cetvelinden çıkarmak zorunda kalmıştım (s.143).

Dursunoğlu'nun döneme ilişkin tespit ve açıklamalarını destekler biçimde aynı dönemi Uçan (2004) şu şekilde tanımlamıştır:

Cumhuriyet kurulurken Osmanlı döneminden az sayıda "müzik öğretmenleri" devralınmıştır. Ancak bunların hiçbiri, gerçek anlamda "müzik öğretmeni" olarak yetişmemişlerdi. Bunlar "müzik öğretmeni" yetişmedikleri-yetiştirilmedikleri halde okullarda duyulan gereksinimi karşılamak için "müzik öğretmeni" sayılmışlar, müzik öğretmeni diye nitelendirilmişlerdir, müzik öğretmeni olarak kabul edilmişler, görevlendirilmişler çalıştırılmışlar idi. Kısacası, bunlar, gerçekte müzik öğretmeni olmadıkları

halde “müzik öğretmeni” olarak atandıkları veya okullarda bu adla görevlendirildikleri için “müzik öğretmeni” olarak bilinmişler ve çalışmışlar idi (s.13).

Musiki Muallim Mektebinin kurulmasına kadar okul programlarına müzik dersi açılmasına rağmen müzik dersini yürütmek üzere müzik öğretmeni olarak, müzik alan derslerini almış, müzik alan formasyonu, öğretmenlik formasyonu almış bir müzik öğretmeni yetiştirme ihtiyacının duyulmadığı ancak bu durumun Cumhuriyetin ilanından hemen sonra Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile aynı yıl Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk ve dönemin yöneticileri tarafından asıl ihtiyaçların en önemlilerinden birisi olarak görüldüğü, ortaokullara müzik öğretmeni yetiştirmek için bir “okul” olarak kurularak ihtiyacı giderme yoluna gidildiği görülmüyor!

Musiki Muallim Mektebi 1924-1925 öğretim yılında eğitim öğretim faaliyetlerine, yani Türkiye Cumhuriyeti tarihinde ilk müzik öğretmeni yetiştirmeye aşağıda belirtilen şartlar ve koşullarda başlamıştır.

...ilk öğrenci kadrosu Erkek Muallim Mektebi'nden seçilmiş olan 6 kişiden ibaretti. Aynı öğretim yılının sonuna doğru İstanbul Balmumcu'daki Öksüz Yurdu'ndan 6 öğrenci daha getirilerek öğrenci sayısı 12'ye çıkarıldı. 1925-26 yılında okulun tesisatı az çok tamamlandığı için Öksüz Yurdu'ndan getirilen yeni öğrencilerle okuldaki öğrenci kadrosu 40 kişiye çıkarıldı. 1927-28 yılından itibaren Musiki Muallim Mektebi'ne yatılı öğrenci de kabul edilmeye başlandı. Böylece bu öğretim yılında okuldaki öğrenci sayısı 24'ü kız olmak üzere 71'i bulmuştu. Sonraki yıllarda bu sayı daima artmış ve 1935-36 yıllarında 67'si kız olmak üzere 149'u bulmuştur (G.Ü. 2021).

Tablo 1.

Musiki Muallim Mektebi 1925 Programında Yer Alan Dersler

Musiki Muallim Mektebi 1925 Programı	
Alan Dersleri	Musiki Nazariyatı
	Armoni
	Kompozisyon
	Kontrpuan
	Musiki Tarihi
	Musiki Kıraatı
	Vokal
	Türkçe-Edebiyat
	Umumi Medeniyet Tarihi
	Türk Medeniyet Tarihi
Genel Kültür Dersleri	Tarih-coğrafya
	Ruhiyat
	Fenni Terbiye
	Almanca
	Tabiat Tetkiki
	Tatbiki Hikmet ve Kimya Tatbiki
	Hesap ve Hendese
	Umumi ve Mesleki Hıfzıssıhha
	Vataniyat ve Mesleki Ahlak
	Terbiyeyi Bedeniye
Öğretmenlik Bilgisi	Usulü Tedris

Tablo 1’de ilk yıl 12 öğrenci ile müzik öğretmeni yetiştirmeye başlayan kurumun 1925 tarihli müfredatının “Alan Dersleri; Musiki Nazariyatı, Armoni, Kompozisyon, Kontrpuan, Musiki Tarihi, Musiki Kıraatı, Vokal. Genel Kültür Dersleri; Türkçe-Edebiyat, Umumi Medeniyet Tarihi, Türk Medeniyet Tarihi, Tarih-coğrafya, Ruhiyat,

Fenni Terbiye, Almanca, Tabiat Tetkiki, Tatbiki Hikmet ve Kimya Tatbiki, Hesap ve Hendese, Umumi ve Mesleki Hıfzıssıhha, Vataniyat ve Mesleki Ahlak, Terbiyeyi Bedeniye. Öğretmenlik Bilgisi; Usulü Tedris” (Yayla, 2004, s.63) derslerinden oluştuğu görülmektedir.

Bu okul bir yandan musiki öğretmeni yetiştirecek, öte yandan da musiki problemlerimizi araştırarak, inceleyecek ve çözüme çalışacaktı. O tarihlerde ise bu işleri başaracak kimsecikler yoktu. Tek el atılabilecek kaynak “Riyaseticumhur Senfoni Orkestrası” ile Bando idi. Orkestra ve Bandoda bulunan sanatçılar da icrada kuvvetli olmakla birlikte böyle bir görev için bilimsel yoldan ve sistemli olarak yetişmiş değildiler. Bu kaynakların bu durumuna bakılmıyarak 1924 yılında böyle bir öğretmen okulunun kurulmasına karar verildi. Okulun genel kültür dersleri öğretmenleri lise öğretmenleri arasından seçilmek, çalgı dersleri öğretmenleri de Orkestra ve Bandodan alınmak üzere “Musiki Muallim Mektebi”nin birinci sınıfı on iki öğrenci ile şimdiki Konservatuarın bulunduğu yerdeki ahşap binada açıldı. (1 Kasım 1924) (Dursunoğlu’dan Akt. Onay. 2020, s,143-144).

Musiki Muallim Mektebinin kurulması ve yukarıda belirtilen derslerin yürütülmesi için bir öğretim kadrosuna ihtiyaç vardı, nitekim okulun müzik alan dersleri batı müziği içeriğine sahipti. Okulun kurulmasında ve eğitim öğretimin yürütülmesinde ilk düşünülen ve kuruluşuna geçmiş, sanatçıları ve birikimi ile en çok desteği veren kurum olan, tarihi I. Meşrutiyete uzanan bugünkü Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrasının kısa tarihi aşağıda verilmiştir.

Sultan II. Mahmud’un 1826’da lağvettiği Yeniçeri Ocağı’nın yerine kurulan Batı müziği tarzındaki modern ordu için bir de askeri bando kuruldu. İtalyan müzisyen Giuseppe Donizetti sultanın daveti üzerine 1828’de İstanbul’a gelerek Muzikâ-i Hümâyûn’un başına geçti. Osmanlı İmparatorluğu’ndaki ilk müzik okulu olan Muzikâ-i Hümâyûn Mektebi 1831’de Maçka’da kuruldu. Okullaşma, askeri bandoların sayısı ile etkinliklerinin artmasına yol açtı. Sultan Abdülmecit döneminde Muzikâ-i Hümâyûn’un faaliyet alanı daha da genişleyecektir.

1908’de ilan edilen II. Meşrutiyet’le birlikte yabancı kökenlilere İmparatorluk kurumlarında çalışma yasağı getirilince görevden alınan Aranda Paşa, Muzikâ-i Hümâyûn’da 1900’lü yılların ilk çeyreğine damga vuracak Saffet Atabinen ve Cumhuriyetin müzik alanındaki devrim hareketinin ön saflarında yer alacak Zeki Üngör gibi gençlerin yetişmesinde söz sahibi oldu.

3 Mart 1924 günü Hilafetin de kaldırılmasıyla Saraya bağlı Makâm-ı Hilâfet Muzikası ve Mâbeyn Fasıl Heyeti işlevlerini yitirdiler. Üngör yönetimindeki Makâm-ı Hilâfet Muzikası, Rumeli muhacirleri yararına verilecek konser için Ankara’ya çağrıldı. Konser 11 Mart 1924 tarihinde Milli Sinema binasında başarıyla yapıldı. 2 Nisan’daki ikinci konserinde aynı ölçüde başarılı olan topluluk 6 Nisan günü TBMM’nin aldığı kararla yayınlanan resmi yazıyla Riyaset-i Cumhur Musiki Heyeti unvanı aldı.” (Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası [CSO], 2025).

Görülüyor ki Musiki Muallim Mektebinin kuruluşunda tarihi neredeyse bir asra uzanan, batı müziği tarzında müzik yapan bir orkestra olan ve Atatürk’ün direktifleriyle başkent Ankara’ya nakledilen, yöneticisinin İstiklal Marşımızın bestecisi Osman Zeki Üngör’ün olduğu bir ekip görev almıştır. “Okulun Müdürlüğüne Orkestranın şefi Zeki Bey [Üngör] getirildi. Çalgı öğretmenliklerine de Halil [Onayman], İhsan [Künçer], Basri ve Sadri Beyler gibi değerli sanatçılar alındı” (Dursunoğlu’dan Akt. Onay, 2020, s.144). Kuruluşundaki bu yapıyla birlikte Musiki

Muallim Mektebi 1935-36 öğretim yılında kurulan Ankara Devlet Konservatuarının ve günümüzde müzik öğretmeni yetiştiren sayısı 2025 Yüksek Öğretim Kurulu verilerine göre 33 olan eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik öğretmenliği programlarının temelini oluşturmuştur.

3. ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ [ALKÜ] EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ MÜZİK EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI (MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI)

2011 yılında Akdeniz Üniversitesi'ne bağlı kurulan Eğitim Fakültesi, 2015 yılında Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi'nin kurulması ile Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Eğitim Fakültesi adını almıştır. 2025-2026 Öğretim yılı verilerine göre Eğitim Fakültesinde Eğitim Bilimleri, Güzel Sanatlar Eğitimi, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi, Özel Eğitim, Temel Eğitim, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi ve Yabancı Diller Eğitimi Bölümleri olmak üzere 7 bölüm, bu bölümlere bağlı öğrencisi olan Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, Müzik Eğitimi, Fen Bilgisi Eğitimi, Matematik Eğitimi, Okul Öncesi Eğitimi, Sınıf Eğitimi, Türkçe Eğitimi, İngilizce Eğitimi alanlarında öğretmen yetiştiren 8 ana bilim dalı ve toplamda 19 ana bilim dalı bulunmaktadır. (ALKÜ Eğitim Fakültesi)

ALKÜ Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Programı, Prof. Dr. Özgür Kasım AYDEMİR'in Eğitim Fakültesi Dekanlığı döneminde özel ilgisi ile 26/05/2021 tarihli Yükseköğretim Genel Kurul toplantısında alınan 40242 sayılı karar ile 2021-2022 Öğretim yılından itibaren özel yetenek sınavını kazanan 15 öğrenci ile eğitim-öğretime başlamıştır.

Eğitim öğretim faaliyetlerinin gerçekleştirilebilmesi için 10 adet öğrenci çalışma odası 3 adet müzik dersliği akustik ve gerekli araç gereç bakımından donatılmıştır. Ayrıca, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Senatosu'nun 29 Eylül 2022 tarih ve 23/119 sayılı kararıyla müzik dersliğine Türk Müzik Eğitiminin duayen ismi "Prof.Dr. Ali Uçan"nın adı verilmiştir. Prof.Dr. Ali UÇAN'ın keman öğretmeni Musiki Muallim Mektebi kurucu müdürü ve İstiklâl Marşımızın bestecisi Osman Zeki ÜNGÖR'ün oğlu Ekrem Zeki ÜN idi. Türk müzik eğitimine katkılarından dolayı Prof.Dr. Ali UÇAN'ın isminin müzik dersliğine verilmesi yukarıda belirtilen durum da ayrıca dikkate alındığında ALKÜ Müzik Öğretmenliğinin Musiki Muallim Mektebiyle bağına daha sıkı hale getirmiştir.

Müzik öğretmenliği için hazırlanan öğretim programı 2021-2022 öğretim yılında uygulamaya konulmuştur. Program içeriğinde meslek bilgisi (MB), genel kültür (GK) ve alan eğitimi (AE) dersleri yer almış ayrıca seçmeli (SEÇ) dersleri de programda yer almıştır.

Tablo 2.

ALKÜ Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği 2021 Programında Yer Alan Dersler

Müzik Öğretmenliği Programı											
1.Yarıyıl						2.Yarıyıl					
KOD	Ders Adı	K	AKTS	T	U	KOD	Ders Adı	K	AKTS	T	U
ATA 101	ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ I	2	3	2	0	SEC 102	SEÇMELİ	2	2	2	0
BİL 101	BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ	3	5	3	0	ATA 102	ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ II	2	3	2	0
EBB 101	EĞİTİME GİRİŞ	2	3	2	0	EBB 102	EĞİTİM PSİKOLOJİSİ	2	3	2	0
EBB 103	EĞİTİM SOSYOLOJİSİ	2	3	2	0	EBB 104	EĞİTİM FELSEFESİ	2	3	2	0
ING 101	YABANCI DİL I (İNGİLİZCE)	2	3	2	0	ING 102	YABANCI DİL II (İNGİLİZCE)	2	3	2	0
MZE 101	PİYANO 1	1	1	1	0	MZE 102	PİYANO 2	1	1	1	0
MZE 105	BİREYSEL SES EĞİTİMİ 1	1	1	1	0	MZE 106	BİREYSEL SES EĞİTİMİ 2	1	1	1	0
MZE 107	MÜZİKSEL İŞİTME OKUMA YAZMA 1	3	3	2	2	MZE 108	MÜZİKSEL İŞİTME, OKUMA, YAZMA 2	3	5	2	2
MZE 109	TÜRK HALK MÜZİĞİ REPERTUARI 1	2	2	1	2	MZE 110	TÜRK HALK MÜZİĞİ REPERTUARI 2	2	3	1	2
TDB 101	TÜRK DİLİ I	3	5	3	0	TDB 102	TÜRK DİLİ II	3	5	3	0
MZE 103	BİREYSEL ÇALGI 1	1	1	1	0	MZE 104	BİREYSEL ÇALGI 2	1	1	1	0
	TOPLAM	2	30	2	4		TOPLAM	2	30	1	4
		2		0				1		9	
3. Yarıyıl						4. Yarıyıl					
KOD	Ders Adı	K	AKTS	T	U	KOD	Ders Adı	K	AKTS	T	U
EBB 201	ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ	2	3	2	0	MZE 204	BİREYSEL ÇALGI 4	1	2	1	0
EBB 203	ÖĞRETİM İLKE VE YÖNTEMLERİ	2	3	2	0	EBB 202	TÜRK EĞİTİM TARİHİ	2	3	2	0
MZE 201	PİYANO 3	1	2	1	0	EBB 204	EĞİTİMDE ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ	2	3	2	0
MZE 205	TÜRK MÜZİK KÜLTÜRÜ 1	2	3	2	0	MZE 202	PİYANO 4	1	2	1	0
MZE 207	MÜZİKSEL İŞİTME, OKUMA, YAZMA 3	3	4	2	2	MZE 206	MÜZİKSEL İŞİTME, OKUMA, YAZMA 4	3	4	2	2
MZE 209	MÜZİK TEKNOLOJİLERİ	2	3	2	0	MZE 208	TÜRK MÜZİK KÜLTÜRÜ 2	2	3	2	0
MZE 211	TÜRK SANAT MÜZİĞİ REPERTUARI 1	2	3	1	2	MZE 210	TÜRK SANAT MÜZİĞİ REPERTUARI 2	2	4	1	2
MZE 213	TÜRK HALK MÜZİĞİ TEORİLERİ 1	3	3	2	2	MZE 212	TÜRK HALK MÜZİĞİ TEORİLERİ 2	2	3	2	2
MZE 215	BAĞLAMA EĞİTİMİ 1	1	2	1	0	MZE 214	BAĞLAMA EĞİTİMİ 2	1	2	1	0
MZE 203	BİREYSEL ÇALGI 3	1	4	1	0	MZE 216	TÜRK HALK BİLİMİ	2	4	2	0
	TOPLAM	1	30	1	6		TOPLAM	1	30	1	6
		9		6				8		6	
5. Yarıyıl						6. Yarıyıl					
KOD	Ders Adı	K	AKTS	T	U	KOD	Ders Adı	K	AKTS	T	U
SEC 301	SEÇMELİ	2	2	2	0	MZE 308	TOPLU ÇALMA 2	2	4	1	2
SEC 303	SEÇMELİ	2	2	2	0	SEC 302	SEÇMELİ	2	2	2	0
EBB 301	SINIF YÖNETİMİ	2	3	2	0	SEC 304	SEÇMELİ	2	2	2	0
EBB 303	EĞİTİMDE AHLAK VE ETİK	2	3	2	0	EBB 302	EĞİTİMDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	2	3	2	0
MZE 301	PİYANO 5	1	2	1	0	EBB 304	TÜRK EĞİTİM SİSTEMİ VE OKUL YÖNETİMİ	2	3	2	0
MZE 305	ARMONİ, KONTRPUAN, EŞLİK 1	2	2	2	0	MZE 302	PİYANO 6	1	2	1	0
MZE 309	KORO 1	2	3	1	2	MZE 306	ARMONİ, KONTRPUAN, EŞLİK 2	2	2	2	0
MZE 311	OKUL ÇALGILARI 1	2	2	2	0	MZE 310	KORO 2	2	3	1	2
MZE 313	TÜRK SANAT MÜZİĞİ TEORİLERİ 1	2	5	2	2	MZE 312	OKUL ÇALGILARI 2	2	2	2	0
MZE 303	BİREYSEL ÇALGI 5	1	2	1	0	MZE 314	TÜRK SANAT MÜZİĞİ TEORİLERİ 2	3	5	2	2
MZE 307	TOPLU ÇALMA 1	2	4	1	2	MZE 304	BİREYSEL ÇALGI 6	1	2	1	0
	TOPLAM	2	30	1	6		TOPLAM	2	30	1	6
		0		8				1		8	
7. Yarıyıl						8. Yarıyıl					
KOD	Ders Adı	K	AKTS	T	U	KOD	Ders Adı	K	AKTS	T	U
SEC 401	SEÇMELİ	2	2	2	0	MZE 410	TOPLU ÇALMA 4	2	2	1	2
EBB 401	ÖZEL EĞİTİM VE KAYNAŞTIRMA	2	3	2	0	SEC 402	SEÇMELİ	2	2	2	0
MZE 401	ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI 1	5	10	2	6	EBB 402	OKULLARDA REHBERLİK	2	3	2	0
MZE 405	ARMONİ, KONTRPUAN, EŞLİK 3	2	3	2	0	MZE 402	ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI 2	5	10	2	6
MZE 409	KORO 3	2	3	1	2	MZE 404	TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARI	2	3	1	2
MZE 411	MÜZİK EĞİTİMİNDE ÖZEL ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ 1	2	3	1	2	MZE 408	ARMONİ, KONTRPUAN, EŞLİK 4	2	2	2	0
MZE 403	BİREYSEL ÇALGI 7	1	2	1	0	MZE 412	KORO VE YÖNETİMİ	2	3	1	2
MZE 407	TOPLU ÇALMA 3	2	4	1	2	MZE 414	MÜZİK EĞİTİMİNDE ÖZEL ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ 2	2	3	1	2
	TOPLAM	1	30	1	2	MZE 406	BİREYSEL ÇALGI 8	1	2	1	0
		8		2			TOPLAM	2	30	1	14
				2				0		3	

Tablo 1’de Musiki Muallim Mektebinde 1925’te hazırlanan ve uygulanan öğretim programı Tablo 2’de ALKÜ Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Programının 2021’de hazırlanan ve uygulanan programındaki derslere yer verilmiştir. Ders gruplarına bakıldığında her iki programda da dersler alan dersleri/alan eğitimi, genel kültür, öğretmenlik bilgisi/meslek bilgisi olarak ortak görülmektedir. Musiki Muallim Mektebi programında olmayan ancak ALKÜ Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Programında seçmeli derslerin olduğu görülmektedir. Dersler incelendiğinde ise, Musiki Muallim Mektebi Programında alan dersleri ve öğretmenlik bilgisi derslerinin ALKÜ Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Programının alan dersleri ve meslek bilgisi derslerine göre daha az olduğu buna karşılık Musiki Muallim Mektebinde genel kültür derslerinin ALKÜ Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Programındaki genel kültür derslerine göre daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 2’de yer alan derslerden Piyano dersi 6 yarıyıl haftada 1 saat, Bireysel Çalgı Dersi 8 yarıyıl haftada 1 saat ve Bireysel Ses Eğitimi Dersi 2 yarıyıl ve haftada 1 saat bireysel olarak yürütülmektedir. Bireysel Çalgı Derslerinde viyolonsel, bağlama, mandolin, gitar ve piyano çalgılarının eğitimi programın kurucu kadrosunda yer alan öğretim elemanları olan Prof.Dr. Süleyman Cem ŞAKTANLI (Viyolonsel), Doç.Dr. Eren LEHİMLER (Gitar, Piyano), Doç.Dr. Ahmet Mutlu TERZİOĞLU (Bağlama), Dr.Öğr.Üyesi Zhanna AKTÜRK (Mandolin) ve Öğrt.Gör. Natalia BARİSH (Piyano) tarafından yürütülmektedir. Piyano, viyolonsel, bağlama ve gitar eğitimi Türkiye’de eğitim öğretim faaliyetlerini sürdüren tüm müzik öğretmenliği programlarında çok uzun zamandır yer almaktadır ancak mandolin çalgısı bireysel/ana çalgı olarak Türk müzik eğitimi tarihinde ilk defa ALKÜ Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Programında uygulanmaktadır ve 2024-2025 öğretim yılı sonu itibarıyla bireysel çalgı mandolin eğitimi alan öğrencilerimiz mezun olarak Türk müzik eğitimi sistemine katılmışlardır. Ayrıca programdan mezun olan öğrencilerin not dökümlerinde 4 yıllık eğitimleri sürecinde Bireysel Çalgı Dersi kapsamında eğitimini aldıkları çalgının ismi görünmektedir ki bu uygulama Türkiye’de müzik öğretmenliği programları arasında yalnız ALKÜ Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği programında yer almaktadır.

Tablo 3.

ALKÜ Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Programında Yer Alan Derslerin Müzik Alanlarına Göre Dağılımı

	Kredi			Kredi			Kredi	
Müzik Eğitimi	T	U	Türk Müziği	T	U	Müzik Öğretimi	T	U
Müziksel İşitme Okuma Yazma	8	8	Türk Halk Müziği Repertuarı	2	4	Öğretmenlik Uygulaması	4	12
Bireysel Ses Eğitimi	2		Türk Sanat Müziği Repertuarı	2	4	Müzik Eğitiminde Özel Öğretim Yöntemleri	2	4
Piyano	6		Türk Halk Müziği Teorileri	4	4	Topluma Hizmet Uygulamaları	1	2
Armoni, Kontrpuan, Eşlik	8		Bağlama Eğitimi	2				
Toplu Çalma	4	8	Türk Halk Bilimi	2				
Koro	4	8	Türk Sanat Müziği Teorileri	4	4			
Okul Çalgıları	2		Toplu Çalma	4	8			
Müzik Teknolojileri	2		Türk Müzik Kültürü	4				
Bireysel Çalgı	8		Bireysel Çalgı	8				
TOPLAM	44	24		32	24		7	18

Tablo 3’te ALKÜ Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği programının alan derslerinin Müzik Eğitimi, Türk Müziği ve Müzik Öğretimi alanlarına göre toplam kredileri incelendiğinde bağdaşık bir görünüm sergilemekte olduğu

söylenebilir. ALKÜ Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği programının alan derslerinin müzik öğretmeni yetiştirme sürecinde öğretmen adayına bütüncül bir eğitim vermektedir diyebiliriz.

4. SONUÇLAR

Türkiye’de müzik öğretmeni yetiştirme süreci Cumhuriyetin ilanından hemen sonra 1924 yılında Musiki Muallim Mektebinin kurulması ile başlamıştır. Okulun öğretici kadrosu İstanbul’dan Ankara’ya taşınan bugünkü Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası üyelerinden oluşmuştur.

Musiki Muallim Mektebi öğretim programında yer alan müzik alan dersleri ile Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği programında yer alan müzik alan dersleri ile büyük oranda benzerlik taşımaktadır.

Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği programında Piyano, Bireysel Çalgı ve Bireysel Ses Eğitimi dersleri her öğrenci ile birebir gerçekleştirilmektedir. Bireysel çalgı Mandolin eğitimi Türk Müzik Eğitimi Sisteminde ilk olarak bu programda başlatılmıştır.

Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği programının derslerinin dağılımları Türk müziği, batı müziği ayrımı yapmadan, Türk müzik öğretmenin ihtiyacı duyduğu bilgi birikim doğrultusunda yapılandırılmıştır.

KAYNAKÇA

- Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Eğitim Fakültesi. (2025). *Bölümler*. <https://egitim.alanya.edu.tr/>
- Altar, C. M. (2025, Ağustos 11). *Atatürk ve millî operamız*. https://cevadmemduhaltar.itu.edu.tr/ataturk_ve_milli_operamiz.html
- Akyüz, Y. (2010). *Türk eğitim tarihi M.Ö. 1000 M.S. 2010*. Pegem Akademi.
- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Araştırmaları Merkezi. (2006). *Atatürk'ün söylev ve demeçleri I–III*. Divan Yayıncılık Ltd. Şti.
- Başer, N., Kırıcı, F., Başbuğ, E., Tezcan, C., & Şibik, N. (1995). *Türkiye’de öğretmen yetiştirme (1848–1995)* (Yayın No. 4). T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü.
- Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası. (2025). *Tarihçe*. <https://cso.ktb.gov.tr/TR-326527/tarihce.html>
- Gazi Üniversitesi. (2021). *Tarihçe*. <https://gef-guzelsanatlar-muzik.gazi.edu.tr/view/page/26429>
- İnan, M. R. (1981). Cumhuriyetin ilk on yılında eğitimimizin durumu ve belirgin özellikleri. In M. Aydın (Ed.), *Atatürk ve eğitim: Türk Eğitim Derneği V. Eğitim Toplantısı (4–5–6 Kasım 1981)* (ss. xx–xx). Türk Eğitim Derneği.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (1983). *Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı (1923–1983)*. Millî Eğitim Basımevi.
- Onay, E. (2020). *Türk müzik ve sahne sanatlarının doğuş yılları 1924–1976: Musiki Muallim Mektebi ve Devlet Konservatuvarı tarihçesi*. Sun Yayınevi.
- Şaktanlı, S. C. (2002). *Eğitim Fakülteleri İlköğretim Bölümleri Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin lisans programında verilen müzik eğitim derslerine öğretmenliği anabilim* [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü]. Ulusal Tez Merkezi.
- Şaktanlı, S.C. (2023). Sınıf öğretmenliği programı müzik dersi içeriklerinin ilkökul müzik dersi kazanımları ile karşılaştırılması. *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi* (13), 588-606. <https://doi.org/10.47994/usbad.859883>
- Turan, N. S. (2020, Aralık 1). *Millî Musiki ve Temsil Akademisi*. Atatürk Ansiklopedisi. <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/detay/327/Mill%C3%AE-Musiki-ve-Temsil-Akademisi>
- Uçan, A. (1996). *İnsan ve müzik: İnsan ve sanat eğitimi*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (2004, Nisan 7–10). Türkiye’de başlangıcından günümüze müzik öğretmeni yetiştirmeye genel bir bakış [Bildiri sunumu]. *1924–2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu*, Isparta.
- Yayla, F. (2004, Nisan 7–10). Musiki Muallim Mektebinden günümüze müzik öğretmeni yetiştiren kurumlar ve müzik öğretmeni yetiştirme yaklaşımları ışığında genel durum [Bildiri sunumu]. *1924–2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu*, Isparta.

EXTENDED ABSTRACT

The process of training music teachers in the Republic of Türkiye began on November 1, 1924, with the establishment of the Musiki Muallim Mektebi (Music Teachers' School), the first teacher training institution of the Republican era. The foundation of this school represented not only an educational milestone but also a reflection of Mustafa Kemal Atatürk's vision that music and education were essential elements for the intellectual and cultural development of the Turkish nation. Atatürk's description of this school as "my school" signifies the symbolic value he attributed to the integration of music into the education system and its role in shaping a modern, civilized society.

The Republic of Türkiye and Education

Even before the proclamation of the Republic, education was one of the main concerns of the National Assembly, which continued its work even during the most difficult stages of the War of Independence. The First National Education Congress, convened on July 16, 1921, while battles were still ongoing, demonstrated the founders' commitment to education as a national priority. In his opening speech at the congress, Mustafa Kemal Paşa emphasized the importance of forming the educational principles of the new state despite the ongoing military struggles. After the proclamation of the Republic, these efforts accelerated, especially with the adoption of the Law of Unification of Education (Tevhid-i Tedrisat Kanunu) on March 6, 1924, which brought all schools under the supervision of the Ministry of Education and ensured the unity of the national education system.

Republic and General Music Education

The establishment of the Musiki Muallim Mektebi in the same year as the Tevhid-i Tedrisat Law was not a coincidence but a planned initiative aimed at addressing the urgent need for qualified music teachers in secondary schools. Prior to this, music education in Ottoman schools lacked systematic training. Teachers were often self-taught musicians ("alaylı"), and there was no institution to prepare them scientifically and pedagogically for teaching. With the new Republic's orientation toward modernization and Western civilization, the need for structured music education and professionally trained teachers became indispensable.

Ataturk and Music

Atatürk's views on music reflect his deep understanding of its role in human life and national development. During his conversation with students at the İzmir Girls' Teacher School in 1925, he stated that "life itself is music," describing music as the spirit, joy, and essence of existence. For Atatürk, music was not merely an artistic discipline but a vital component of human and social life, a means of emotional expression and collective unity. In his 1934 speech opening the fourth legislative session of the Grand National Assembly, he emphasized that Turkish music must progress rapidly to achieve a worthy place among world civilizations. He regarded the ability of a nation to embrace musical transformation as a measure of its cultural renewal. To implement this vision, the National Academy of Music and Performing Arts (Milli Musiki ve Temsil Akademisi) was founded in June 1934, followed by the establishment of a Music Commission in November of the same year to develop a national musical identity and policy.

Scholars such as Uçan (1996) note that Atatürk's approach to the Turkish music revolution was based on the ideal of modernization and universalization without losing the national essence preserving the authentic character of Turkish music while enabling its integration into the universal musical culture.

Musiki Muallim Mektebi

The Musiki Muallim Mektebi was founded under the 1924 budget of the Ministry of Education with the specific aim of training music teachers for secondary schools. The first academic year (1924-1925) served as a preparatory phase, and by 1925-1926 the school had developed a structured curriculum. The institution's first students initially only twelve were selected from existing teacher schools, and the teaching staff consisted mainly of members of the Presidential Symphony Orchestra, which had recently moved from Istanbul to Ankara. Among the key figures was Osman Zeki Üngör, conductor of the orchestra and composer of the Turkish National Anthem, who served as the school's first director.

The music program of the school included subjects such as Music Theory, Harmony, Composition, Counterpoint, Music History, and Vocal Studies, alongside general education courses in Turkish Literature, World and Turkish Civilization, Psychology, Pedagogy, and Foreign Languages. The combination of these courses reflected an early understanding of teacher education as a comprehensive formation integrating musical expertise, general culture, and pedagogical competence.

The Musiki Muallim Mektebi thus became not only an institution for training music teachers but also a center for researching and developing musical education in Türkiye. Its foundation laid the groundwork for the establishment of the Ankara State Conservatory in 1935-1936 and ultimately for today's university-based music education programs across the country.

Alanya Alaaddin Keykubat University [ALKU] Faculty of Education, Department of Fine Arts Education, Department of Music Education (Music Teaching Program)

In this historical context, the Music Teaching Program at Alanya Alaaddin Keykubat University (ALKÜ), Faculty of Education, Department of Fine Arts Education, represents a contemporary continuation of this tradition. Established in 2021 under the leadership of Prof. Dr. Özgür Kasım Aydemir, the program began with fifteen students admitted through a special talent examination. The curriculum was designed in accordance with the standards of the Council of Higher Education and includes Professional Knowledge, General Culture, and Field Education courses, along with elective subjects that provide flexibility and breadth to the program.

A distinctive feature of the ALKÜ program is the individualized approach to musical training. Piano, Individual Instrument, and Vocal Education courses are taught one-on-one, ensuring personal artistic and pedagogical development. Instruments such as cello, bağlama, guitar, and piano have long been established in Turkish music teacher education; however, the inclusion of the mandolin as a principal instrument for the first time in Turkish music education history marks a significant innovation. Students who studied mandolin as their main instrument graduated in the 2024-2025 academic year, becoming the first cohort to contribute to the Turkish education system as professionally trained mandolin teachers.

The distribution of courses in the ALKÜ Music Teaching Program demonstrates a balanced integration of Turkish and Western music traditions. Rather than maintaining a dichotomy between these two cultural domains, the curriculum provides a holistic musical education that aligns with the multifaceted identity of Turkish music. It offers courses covering theory, performance, pedagogy, and music technology, ensuring that graduates possess the knowledge and skills necessary to respond to the diverse needs of contemporary music education.

Conclusions

In conclusion, the historical trajectory from the Musiki Muallim Mektebi to the modern ALKÜ Music Teaching Program reveals a century-long continuity in the philosophy of music teacher education in Türkiye. Both institutions share the fundamental aim of cultivating educators who combine artistic competence with pedagogical understanding, grounded in both national culture and universal musical values. The evolution of the curriculum from the early Republican model emphasizing general cultural formation to today's more specialized and diverse structure illustrates the adaptation of Turkish music education to changing social, cultural, and educational contexts. The reintroduction of innovative practices, such as the mandolin as a principal instrument, demonstrates that the foundational vision of Atatürk and the Musiki Muallim Mektebi linking music, education, and national identity remains alive and continues to inspire new generations of music educators in the Republic of Türkiye.

YAYIN ETİĞİ BEYANI

Bu araştırma, 2025 yılında derleme olarak gerçekleştirilmiş olup etik kurul onayına ihtiyaç yoktur. Araştırmanın planlanması, uygulanması, veri toplama, analiz ve raporlama aşamalarının tümünde "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" nde belirtilen etik ilkelere tam uyum sağlanmıştır. Araştırma sürecinde, yönergenin "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında tanımlanan herhangi bir etik ihlal gerçekleştirilmemiştir. Yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına titizlikle uyulmuş, toplanan verilere müdahalede bulunulmamış ve herhangi bir tahrifat yapılmamıştır.

ÇIKAR ÇATIŞMASI BEYANI

Makalenin herhangi bir aşamasında maddi veya manevi çıkar sağlanmamıştır. Çatışma beyanı kapsamında, raporlanan bulgular, sonuçlar, yansımalar ya da makalede belirtilen araştırmaya katkı sağlayan her bir yazarın görüşlerle ilgili olarak dolaylı ya da dolaysız herhangi bir mali çıkan yoktur. Ayrıca, ticari kaynaklar, diğer finansman destekleri, ilişkili kuruluşlar, kişisel ilişkiler veya akademik rekabete yönelik durumlar gibi yanlılık sorusu doğurabilecek olası bağlantılar yoktur. "Araştırmanın yazarı olarak herhangi bir çıkar/çatışma beyanımız olmadığını ifade ederim".

YAPAY ZEKÂ BEYANI

Araştırmanın yazarı olarak makalenin hazırlanmasında herhangi bir yapay zeka destekli araç kullanılmadığını beyan ederim.